

Умид АБДУАЗИМОВА

КУЛСАНДИЗ ИНЖУЛАР СОЧИЛАР

Дунё, бугун гўзалсан бунча,
Тоза ҳаво, боғлар бекасам...
Гўзалликни қачондан, шунча
Ўз багрингта этдин мухассам?

Илгари ҳам, айт, эй, сен булбул,
Шундай ширин кўйлаганимдин?
Кулогимга неларнидир, ел,
Шивир-шивир сўйлаганимдин?

Менга таниш, нотанишлар ҳам
Мехриз ташир боққаним сари.
Тутун тушган турфа ишлар ҳам
Эшигудек муйлон, майин.

Ҳайрат билан қарыйман ҳар ён,
Хаммасини кўргандай энди.
Мавжудотни этиб лол, ҳайрон,
Гўёғ фамгин нағмалар тинди.

Ҳайронлигу ҳайрат боиси:
Дил изҳорин тингладим ёрнинг.
Энди мен ким ҳам койисин,
Мен шоҳиман ул вафодорнинг!

Кулсангиз инжулар сочилар,
Қаршимда чаманлар очилар.

Чаманга ошиқсан ифорлар
Атидан ариди губорлар.

Сиз жаннат гулисиз, Маликам,
Бир озиқ кулисиз, Маликам.

Қаёқса ошиқар, билмадим,
Юрагим тошиқар, билмадим.

Әртага ҳолим не кечади,
Бахорлар либосин ечади...

Ёз келар оташин, кейин куз,
Сўнг таним титратар совуқ, муз.

Мен сизни қишиларга бермасман,
Асрарайман совуқдан, муздан.

Сиз менинг Маликам бўласиз,
Багримда ой бўлиб тўласиз!

Сенингиз кунларим кунмас, келиб кўр,
Богим-боғми, гиёҳ уймас, келиб кўр!

Шому саҳар наво бўлмай, даво бўлмай
Шиша кўнгил кутар, синмас, келиб кўр.

Ҳамма бирдек Лайли – Мажнун эмас бунда,
Беш кунику бу дунё – чинмас, келиб кўр.

Сенингиз кун уйку топган Умидага
Ҳажру васл завки тенгмас, келиб кўр.

Гар келмасанг, қайтар дунё сабогидан
Сен ҳам сенмас, мен ҳам меммас, келиб кўр!

Шафтоли гули ва олма гулининг
ҳиди туашган жода сени ўйладим
даражат эса япроқ ёзарди

Гуллар бир-бирига тегиб кетганда
оёғимнинг орзиқан товуши билан
майсаранг сўқмоқни босиб ўтдим мен

Шудриннинг лаблари қимtingан чоғи
исмининг чордамоқ учун даражатдан
хайрлашдим сокинлик билан

Шафтоли ва олма гулининг
ҳиди туашган жода сени изладим
кўзимда узоқ вақт чайқалди ифор

Жуда юввоҳ хаёллар билан
ўйлаб ўтирибман сен ҳақда бутун
ўйларим орқага тортиб кетади

Сувнинг хотиридан оқиб ўтганча
даражатнинг остида турган фаслини
қўлларини сиқиб кўйдим оҳиста

Кўзларинг изида одимлаб юрдим
юрдим кечаги хаёлларимда
оғирлашиб борар сочларим гули

Саҳарда гул ҳиди уйготди
ҳеч ким кўринмади унинг ортида
кушининг товушида кирдим ётқоқа

Оқ ҳамда сариқ ранг кулгуни
йигинтириб олиб лайдидан
кўзимнинг қорасин силадим

Сиз маком یўлларида куялаш
билан бирга, шеърлар, хикоялар, мақолалар
эзбий турар экансиз. Каштчилик билан
шугуланарканис...

— Фикримча, ҳар кандай ишда ҳам каттиқ
мехнат килиш, изланиш зозим булади. Мен ҳам
шугуна интиламан. Кўшиклини эса ижодимда
алоҳида ўринга ёшинг. Лекин бу шеър, хикоя ёзим
шундай ёки кашта тикишмага ҳалал бермайди.
Менингча ҳаммасининг ўз ўрни бор...

Гўзал БЕГИМ

САҲАРДА ЎЙ ҲИДИ УЙГОТДИ

Кўёшли уйготдим оҳиста
бираим зерикарли тонгнинг оқлиги
сув бўйида турар тушларим

Япроқнинг томири уриб туриди
менинг култум келар жуда ҳам
япроқ жимлигига соямин ташлаб

Оутутим келади ўз бошимни мен
даражатга суюниб турган кўлкамга
сен даражат эмассан дегим келади

Кейин бармоғимнинг хўрсингидаги
лабларинг изини сақламоқ учун
қадимиий сас келар тирноқларимдан

Менинг култим келар жуда ҳам
самонинг кўксига
сочларимнинг соясин ташлаб

Үтётгіб даражат тагидан
осмон ҳақда ўйладим бир пас

бир пас ой ҳақда хаёлга толдим
хаёл кутисини синдириб шунда

учиб кетди бағлар олиста
учиб кетди заъфарон лаҳза

Мен даражат тагидан ўтётгандан
даражатда япроқ йўқ эди.

Халал берма менга олча гули
оёғингни судраб олма вақт
ахир мен шу тақлид яшамоқчиман

Халал берма менга олча гули
юрагимни бешинка белаб
қўзларидан хатлавт ўтар вақт

Халал берма менга олча гули
итузумнинг мевалярига
қўнгил кўйиб жаранглаб кетсам

Халал берма менга олча гули
қўйлагимни куритаётib
қўлим тегиб кетса кўшга

Халал берма менга олча гули
кишан солма сойнинг кўлига
қўзларимни кўкка узатиб
мен шу тақлид яшамоқчиман

Манзура ТЎРАЕВА

ЕР ЙОЗИДА

МАЙСАЛАР

— ГИЛАМ

Мажнунлар сочи жамалак,
Сой устиди кўпик - камалак.
Зангир рангдан зангир тус олиб,
Зангир рангта бўялган фалак.

Ер юзида майсалар - гилам,
«Майса кўнглим» ичдан изладим.
Баҳорларга қилил илтило.
Қирғоқларда узон бўзлайди.

Чақмоқ чақдим, тилдим кўк бағрин,
Шаррос кўйдим дардларим айтиб.
Дарё-дарё кўз ёш тўксам ҳам
Болалигим келмади қайтиб.

Баҳорларга бермаган баҳорларим соғинидим,
Саҳарларга бермаган наҳорларим соғинидим.
Тулин ойнинг кафтида тун билан тўғондим,
Мижжа қоқмай юлдузининг кўзларидан уйғондим.

Алишадим тоғларга бигта майдо тошиғиз,
Ёмиргарларга хайф кўрдим бир томчи кўз ёшиғиз.
Ўтида-кетди болалик сойлари тўйиб-тошиб,
Кайтадирди ютури, шамоддан илдам шошиб.

Дарёларга тенг кўрган булоқларим, қайдасиз?
Чаманларга кўп кўрган япроқларим, қайдасиз?
Турналардек бағримга яна қачон қайтасиз -
Қаймоги бузилмаган эртакларим айтиасиз...

Манзура ХОЛМИРЗАЕВА:

ТАЖРИБАГА АСОСЛАНДИМ

М.Умарова Тошкент давлат аграр университети 2-босқич аспиранти. Қишлоқ ҳўжалиги мумалоҳига доир илмий мақолалар муаллифи.

— «Ўзбекистоннинг сурориладиган ерлари юмшоқ ва каттиқ бугдаг селекцияси учун бошланған манба араттири», илмий ишнинг мусафакияти якун топлиди. Бу, албатт, ўз-ўзидан бўлмаган бўлса керак?

— Бунинг учун, аввало, ўзбекистонимиз тупроқлар таркибини, бугдаг навларининг мослашувчанлигини ўрганиб чиқдим. Кандай тупроқда юмшоқ, қандай тупроқда каттиқ бугдай тез униб, ривожланишини тажрибада синаш курдим. Шуларга асосланниб илмий ишнинг ёзишини кирдишм. Умуман, ҳар бир илмий ишни бошлашдан олдин кўп изланишга тўғри келади. Бу — табии...

Зулфия мукофотига муносиб деб топширилган менинг топширилганни ўзига айтди.

— Зулфия мукофотига муносиб деб топширилганни ўзига айтди.

Манзурахон, устоз Зулфия шевьриятимиз маликаси дедингиз. Ҳавас билан шевьриятни танлаганинг сабаби шу эмасми?

— Ҳа, мен болалигидан шевьрията жуда-жуда кизикаман. Зулфия опанинг шевьрияниннинг катта ихлоҳ билан ўйғаниман, ёд олганман. Таҷдидларда, турли кечаларда факат Зулфия шевьриянинни айттим. Мана энди мени устозимидаги мукофотга лойик деб топширилди. Түргисини айтсан, ушбу мукофота зиммамга янада каттароқ масъульигати сизиб турнишади!

Манзура ХОЛМИРЗАЕВА:

ФАХРИМ

М.Холмирзева Сурхондарё вилояти Термиз шаҳридан 2-мактаб 9-сифф ўқувчи. «Орзу», «Ватан ифтиҳори», «Унинг сийратини аҳтаринг биздан» шебрӣ тўпламларининг муаллифи

— Ҳа, мен болалигидан шевьрията жуда-жуда кизикаман. Зулфия опанинг шевьрияниннинг катта ихлоҳ билан ўйғаниман, ёд олганман. Таҷдидларда, турли кечаларда факат Зулфия шевьриянинни айттим. Мана энди мени устозимидаги мукофотга лойик деб топширилди. Түргисини айтсан, ушбу мукофота зиммамидиганни ўзи мен учун катта фарҳ эди!

Малика ФАЙБИЕВА:

ОРЗУЛАРИМ УШАЛАДИ

М.Ғайбиеva Сирдарё вилояти Ширин шаҳар 2-урта мактабнинг еттини сифф ўқувчи. Умиди ёш

— Малика, инсон ракс орқаси бутун ҳаёт гўзлалигини нағойиш этиб бера олиши мумкин. Рақс ижро ётвётганинг ўзига хослик сезилиб турдади...

— Рақс туштанимда ўз олдимда факат гўзлалик намоён бўлуди. Устозларимнинг сабоқлари доимо ёдимда турдади. Рақс санъатига ўз йўлларим, ютукларим билан кирил келади. Мана шу орзулашади ўзалиши учун уринаман.

Зулфия мукофоти соҳибалари билан мухбирларимиз Мурод КАРИМ, Бехзод МАМАДИЕВ ва Нилуфар ЖАББОРОВА субҳатлашди.

Бир кун баҳтнинг оппоқ либосин кийиб,
Орзулар уйига келин бўламан.

Бағо теграсида ишқининг қўлидан

Келажак тулларин тераман.

Мехрибон она ҳам бўларман бир кун
«Жаҳор», Жайроним – фарзандларимга.

Умид этагингдан тутаётган тун,
Сигнитириб кўйма эртакларига.

Сочларим тортига оқ кор илниса,
Согин ўйларидан тиграса жоним.
Ўтган умримга бир назар ташласам
Ва сарҳисоб қиссан ўтган ҳар оним.

Орзулар – эртанини куним кўзгуси.
Шу илниж хисмада юнайтирилар,
Ҳаётнинг измада мурлак бў

Саҳнада парда кўтарилиб, бошловчи нафвандаги ижрочи ни эълон қўлди. Хонанда зинадан аста кўтарилаётib, бошини сал эгиб саҳнага ўти. Кўшик бошлангач, залга сукунагат чўмди. Овоз юқори пардаларга кўтарилини сари одамлар ягона тўқинган айлангандағи тебранар, хонандинг ширази, кучли овози улар қалбини забт этвандан эди.

Нихоят кўшик туғаб, зал олқишиларга тўлди. Ҳофиз кучогини тўлдирган гуллар билан саҳна ортига ўтётгандан рўбубр келиб, уни кугладик. У ҳозиргина ижро этган кўшиги руҳ билан яшаттандек эди. Насиба Сатторова кўйлётганида бутун вужуди билан кўшик оҳангига сингиб кетади, гўё борликни унтуади. Бирор күдик...

—Кўшик кўйлётганида мимда дунёдан узилтандай бўлмаман, ҳамма нарсани унтуаман. Энди бағуржак сұхбатлашаск бўлувадери.

Мен хонандага саволлар берса бошлайман.

—Насиба она, мақомни, мумтоз кўшиқларимизни кўчичилик учалинг эштмайди, тушиныдай, деган гаплар юради. Бу фикрга қандай қарайсан?

—Бу фикрга қўшилтмайман, ўзбекистонинг деярли барча ерида бўлдим. Ҳамма жойда кўшиқларимни берилб тинглашарининг гувоҳи бўлганман. Мухлислар гул тақдим этиштеб, баъзи ашуаларим, кўпроқ «Қаро қўзим», «Фарғона тонг оттунчани айтишни илтимос қилишида. Кучада одамлар мени танишида, баъзи аёллар мени кучиб ўтиб, «сиз бизнинг фархимиз дейишганда, тўғриси, юрагим

тўлқинланниб кетади. Кўпчилик ҳақиқий кўшиқни, мумтоз ашуаларимизни тушунади ва мароқ билан эшитади.

—Сиз дастлабки қадамларинизни ҳам мумтоз кўшиқлар ижросидан бошлаганимиз? Умуман, катта санъатта кирип келингиз қандай кечган?

мақомларимиз чет элларда ҳам қадамниши, яхши қабул қилиниши сабабини нимада деб биласи?

—Мақом жуда мураккаб жанр. Аввало ҳофиз кучли овоз соҳиби бўлиши керак. Тарихдан маъдумки, мақом ҳақиқий санъати асари сифатида шоҳона саройларда эъзоzlанган. Энди чет элларда мумтоз кўшиқларимизни яхши қабул қилишиларни сабабига келсак, менимча, бу ўша ҳалининг бошқа миллат маданийтига ҳурматидан, деб

хизмат кўрсатган артист, деган шарафли унвонга мушарраф бўлдим. 1999 йили Самарқандада ўтган «Шарқ тароналари» ҳалбари мусиқа фестивалида «Шарқ бўлбули» деган номга муносаб кўришгани зиннамага катта вазифалар юклайди. Бу ютуқларинг барни устозларим сабоблари-ю, ўз устимда тинимиз ишлашим туфайли бўлаш керак.

—Саҳнада ўзини тутиш, кийиниши маданийти ҳақидаги фик-

Насиба САТТОРОВА:

ҲАДИ АЙТИМАГАН КЎШИҚЛАРИМ БОР

ўйлайман. «Мураккаб асар ижро этгани» дег жим эшитишади. Фонограммасиз, жонли овозда айттиланган мумтоз кўшик ҳаммага ҳам ёқади. Фақат уни эшита билиш лозим.

—Консерваторияни битиргандан кейнинг фолиятингиз, устозларингиз ҳақида сўзлаб берсангиз?

—Узинни тутатиб, ўзелеради қошидаги мақомчилар ансамблига келдим, ўн иккисиндан бери шу жамоада ишлап япман. Ўзбекистон радиоси мақом бойлигини сақлаб, уни ривожлантириши ўйлида ижод қилаётган, изланаётган ижро-чарар ишлайдиган даргоҳидир. Орифхон Хотамов, Абдулоҳим Исмоилов, Темур Маҳмудов, Матлуба Дабоева каби ўз касбингин усталари, ҳалқ сўйган машук санъаткорларни етказиши керак. Агар у томошабини қалбнинг кўшик билан эзотлаб ёзганда, вакт ўтилес экан, ҳеч қандай юргур-юргур, бақар-чакир ёрдам беромайди.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига ишонаман.

бутун фалончи кўшик айти, дейди. Бироқ Ортик Отажонов, Таваккал Қодиров, Комилжон Отаниёзовни севиб тинглагандек эштмайди. Шу маънода ҳар куни кўшик айтиган бўлса-да, вакт ўтиши билан одамлар ёдидан бутунлай қўтирилган хонанадар камми? Айтмоқчиманки, ҳақиқий кўшиқларига реклама ғайт ўзини келиб кетди. Шундай залдан «Жонли айтинг, ўз овозингизда дўйланган» деган сўзлар эшишида бошлади. Олиб борувчи чиқиб, менинг ахволимни тушуниши, яъни ҳашоратларга ётган зиён ўз навбатида ўсимликлар, парранда ва ҳайвонларнинг камайиб боришига олиб келди.

Сунъий ёритиб воситаларини бутунлай зарарсиз қилишини ўйли ҳали топилганича ўйўк. Аслида ёрдаги ҳаёт милионлаб йиллар мобайнида кўчёй ёргула - тавии нурдан ривож топлиб келган. Биринчи ёрдамида ёритишининг ҳозирги даражаси табиатнинг ўзига хос жараёнининг бузилишига олиб келетай. Астрономларнинг таъидалинига ёрдамида ёрдамида сунъий ёритиб воситаларидан узлусиз фойдаланиши оқибатидан осмондан юлдузларни, масалан, Сомон ўйланинг маҳсус асобларниң кўрламайдилар.

Кўшикнинг ҳаракатларидан таъидалинига ёрдамида сунъий ёритиб воситаларидан узлусиз фойдаланиши оқибатидан осмондан юлдузларни, масалан, Сомон ўйланинг маҳсус асобларниң кўрламайдилар.

—Айни кунларда қандай ижодий ишлар билан бандисиз?

—Мақом ансамблида эллика яқин мумтоз кўшиқларимизни ёрдамида сунъий ёритиб воситаларидан таъидалинига ёрдамида сунъий ёритиб воситаларидан узлусиз фойдаланиши оқибатидан осмондан юлдузларни, масалан, Сомон ўйланинг маҳсус асобларниң кўрламайдилар.

Лекин ёрттибор ҳаммага ҳаммада керак. Менинчча, эстрада жанридаги кўшиқлар билан мақом телевиденидаги, радиода тенг ҳолда берип борилса, одамларда киёслаш, фарқлаш имкони бўлади.

—Эстрадада кўйлаб кўрган-мисиз?

—Харакат қилиб кўрдим, лекин ростини айтсан, оғир ашуалардан кейин ёнгил маскан.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига ишонаман.

—Эстрадада кўйлаб кўрган-мисиз?

—Харакат қилиб кўрдим, лекин ростини айтсан, оғир ашуалардан кейин ёнгил маскан.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига ишонаман.

—Эстрадада кўйлаб кўрган-мисиз?

—Харакат қилиб кўрдим, лекин ростини айтсан, оғир ашуалардан кейин ёнгил маскан.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига ишонаман.

—Эстрадада кўйлаб кўрган-мисиз?

—Харакат қилиб кўрдим, лекин ростини айтсан, оғир ашуалардан кейин ёнгил маскан.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига ишонаман.

—Эстрадада кўйлаб кўрган-мисиз?

—Харакат қилиб кўрдим, лекин ростини айтсан, оғир ашуалардан кейин ёнгил маскан.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига ишонаман.

—Эстрадада кўйлаб кўрган-мисиз?

—Харакат қилиб кўрдим, лекин ростини айтсан, оғир ашуалардан кейин ёнгил маскан.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига ишонаман.

—Эстрадада кўйлаб кўрган-мисиз?

—Харакат қилиб кўрдим, лекин ростини айтсан, оғир ашуалардан кейин ёнгил маскан.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига ишонаман.

—Эстрадада кўйлаб кўрган-мисиз?

—Харакат қилиб кўрдим, лекин ростини айтсан, оғир ашуалардан кейин ёнгил маскан.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига ишонаман.

—Эстрадада кўйлаб кўрган-мисиз?

—Харакат қилиб кўрдим, лекин ростини айтсан, оғир ашуалардан кейин ёнгил маскан.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига ишонаман.

—Эстрадада кўйлаб кўрган-мисиз?

—Харакат қилиб кўрдим, лекин ростини айтсан, оғир ашуалардан кейин ёнгил маскан.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига ишонаман.

—Эстрадада кўйлаб кўрган-мисиз?

—Харакат қилиб кўрдим, лекин ростини айтсан, оғир ашуалардан кейин ёнгил маскан.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига ишонаман.

—Эстрадада кўйлаб кўрган-мисиз?

—Харакат қилиб кўрдим, лекин ростини айтсан, оғир ашуалардан кейин ёнгил маскан.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига ишонаман.

—Эстрадада кўйлаб кўрган-мисиз?

—Харакат қилиб кўрдим, лекин ростини айтсан, оғир ашуалардан кейин ёнгил маскан.

—Замондан бастакорлардан кимлар билан ишлабиз?

—Асосан Абдулоҳим Исмоилов, Орифхон Хотамов, Ўлмас Расуловлар билан ҳамкорлик килимани. Албатта, бу жуда оз. Ѐшар орасидан яхши бастакорлар чиқишига иш